

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 5CoP/54/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3114223366
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 11. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Vrtochová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2017:3114223366.4

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Vrtochovej a sudcov JUDr. Eriky Zajacovej a JUDr. Denisa Vékonyho vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti B.: C., nar. XX.XX.XXXX a V., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Trenčín, deti rodičov matky, MUDr. C. B., bytom R. XXXX/XA, V., právne zastúpenej JUDr. Jánom Kanabom, advokátom so sídlom J. Zemana 3141/101, Trenčín a otca, MUDr. K. B., bytom R. XXXX/XA, V., právne zastúpeného JUDr. Martin Bartko - JUDr. Silvia Bartková, advokáti, so sídlom Piaristická 6667, Trenčín, o návrhu otca na uloženie výchovných opatrení a o zmene zastupovania a spravovania majetku mal. detí, na odvolanie otca proti uzneseniu Okresného súdu Trenčín zo dňa 17. marca 2017, č. k. 26P/212/2014-635, takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie **zrušuje** a vec **vracia** súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením súd prvej inštancie uložil otcovi MUDr. K. B. povinnosť nahradiť štátu trovy konania štátu vo výške 361,60 eur do troch dní od právoplatnosti napadnutého uznesenia s poukazom na § 470 ods. 1 a ods. 2, § 251, § 255 ods. 1, § 255 ods. 2, § 259 CSP, § 2 ods. 1, § 58 CMP. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že otec detí svojím návrhom doručeným súdu žiadal, aby súd rozhodol o uložení výchovných opatrení matke, navrhol, aby súd rozhodol, že matka je povinná podrobiť sa psychologickému poradenstvu v rozsahu 30 hodín za účelom naučenia sa akceptovania druhého rodiča vo výchove mal. dieťaťa a za účelom obnovenia vzťahu otca k mal. C. a mal. V.. Mal. C. a mal. V. sú povinní podrobiť sa psychologickému poradenstvu v rozsahu 30 hodín, za účelom pochopenia úlohy otca v ich živote, naučenia základného rešpektu k otcovi a za účelom obnovenia ich vzťahu k otcovi. Dňa 24.06.2015 podal otec návrh na nariadenie znaleckého dokazovania, ktoré bolo následne nariadené a vykonané. Uznesením tunajšieho súdu zo dňa 09.11.2015 č. k. 26P/212/2014-520 bola znalkyni PhDr. Marte Halašovej priznaná znalecká odmena vo výške 611,60 eur za znalecký posudok v predmetnej veci a táto bola uhradená vo výške 250 eur zo zálohy zloženej otcom a vo výške 361,60 eur z rozpočtových prostriedkov tunajšieho súdu. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 01.12.2015 a účtárni tunajšieho súdu bolo predložené na vyplatenie z rozpočtových prostriedkov súdu dňa 19.04.2016, pričom dňa 27.04.2016 bola odmena znalkyni vyplatená. Z uvedeného vyplýva, že vyplatením uvedenej znaleckej odmeny znalkyni vznikli štátu trovy konania štátu v celkovej výške 361,60 eur. V predchádzajúcej právnej úprave v zmysle § 148 ods. 1 O. s. p. mal štát právo na náhradu trov konania, ktoré platil. Novou právnou úpravou zákonodarca zrejme z dôvodov hospodárnosti konania však stanovil, že ak strana v lehote určenej súdom nezloží preddavok na znalecké dokazovanie, súd navrhnutý dôkaz nevykoná. Nakoľko však predmetné konanie bolo začaté pred účinnosťou nových právnych predpisov (CSP a CMP), v zmysle ktorých súd ak postupoval pri ustanovení znalca v predmetnom konaní (bez obligatórnej povinnosti strán zložiť preddavok), súd pri náhrade trov konania štátu analogicky postupoval podľa § 259 CSP, podľa ktorého ak pri dokazovaní vznikne povinnosť, ktorá je spojená s výdavkami inej osoby (teda aj štátu), má táto osoba (štát) tie isté práva a povinnosti pri ich uplatnení ako svedok. Z obsahu

predmetného spisu vyplýva, že vykonané dokazovanie a s ním spojené vzniknuté trovy štátu vo výške 361,60 eur v predmetnej veci bolo predovšetkým v záujme a iba na návrh otca, preto súd rozhodol tak, že ho zaviazal na náhradu trov konania štátu vo výške 361,60 eur.

2. Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote odvolanie otec mal detí, v ktorom žiadal, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil, alternatívne, aby ho zmenil tak, že matka je povinná nahradiť štátu trovy konania štátu vo výške 361,60 eur, do 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia. Uviedol, že znalkyni PhDr. Marte Halašovej bola súdom prvej inštancie priznaná odmena vo výške 611,60 eur. Ako otec zložil preddavok na úhradu znaleckého dokazovania vo výške 250 eur a súd prvej inštancie mu uložil povinnosť doplatiť sumu 361,60 eur. Svojim návrhom bol v konaní úspešný a znaleckým dokazovaním bolo preukázané, že návrh na nariadenie výchovných opatrení je plne dôvodný. Znalecké dokazovanie bolo vykonané aj v záujme matky, aj v záujme mal. detí, preto je správne a spravodlivé, aby náklady v rozsahu 361,60 eur uhradené znalkyni z rozpočtových prostriedkov súdu niesla matka mal. detí. Jedným z dôležitých záverov znalkyne je zistenie, že v posudzovanom prípade sú vhodné a potrebné výchovné opatrenia, práve ktorých nariadenia sa otec v konaní domáhal. Na základe znaleckého posudku súd prvej inštancie návrhu otca v celom rozsahu vyhovel. Matka rozsudok súdu prvej inštancie napadla odvolaním, ale rozsudok súdu prvej inštancie bol ako vecne správny potvrdený aj odvolacím súdom. Je toho názoru, že znalecké dokazovanie bolo vykonané aj v záujme matky, aj v záujme mal. detí a je preto správne a spravodlivé, aby náklady, ktoré vznikli uhradením sumy 361,60 eur znalkyni z rozpočtových prostriedkov súdu niesla matka mal. detí, a nie on.

3. Matka mal. detí v písomnom vyjadrení k odvolaniu uviedla, že napadnuté uznesenie považuje za správne a zákonné. Bol to práve otec, ktorý podal návrh na nariadenie znaleckého dokazovania, ktoré bolo aj riadne vykonané. Konanie o uloženie výchovných opatrení, ktoré, ako sa ukázalo, nespĺnili svoj účel. Otcom navrhované znalecké dokazovanie bolo nevhodné, pretože maloleté deti ako aj ich rodičia boli podrobení už množstvu sedení so znalcami a ani jeden zo znalcov neuviedol, že by matka alebo deti mali byť vinníkmi vzniknutej situácie. V konaní 26P/232/2012 znalkyňa Homolová uviedla na pojednávaní, že správanie otca, jeho nepredvídateľné kontaktovanie maloletých, je nevhodné, pre maloletých otravné a vedie k ešte väčšiemu prehlbovaniu odporu maloletých detí voči otcovi. Otcovi odporučila, aby s takýmto konaním prestal. Bol to práve otec, ktorý inicioval toto konanie, ktoré neprineslo žiaden výsledok, a rovnako to bol opätovne otec maloletých detí, ktorý sám navrhol vykonať ďalšie znalecké dokazovanie, napriek tomu, že otec i matka už disponujú množstvom znaleckých posudkov z trestného konania. Znalecké dokazovanie sa realizovalo výlučne na návrh otca a toto vykonané dokazovanie bolo iba v jeho záujme. Domnieva sa, že v tomto prípade je potrebné posúdiť mieru pričinenia sa účastníkov na súdnom konaní. Matka na konaní nemala nijaký záujem a bol to otec maloletých detí, ktorý navrhoval vypracovanie znaleckého posudku. Na záver navrhla, aby odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správne.

4. Otec v písomnom vyjadrení k vyjadreniu matky uviedol, že matka mal. detí tvrdí, že výchovné opatrenia nespĺnili svoj účel, avšak úmyselne a účelovo neuviedla, z akého dôvodu. Zo správ akreditovaného subjektu Orchidea je možné urobiť jednoznačný záver o správaní sa matky mal. detí a jej snahe znemožniť účel výchovných opatrení. Pokiaľ matka maloletých detí poukazuje na iné znalecké posudky, ktoré v predmetnom konaní mali len povahu listinného dôkazu, predmetom ani jedného znaleckého posudku, na ktoré poukazuje matka vo svojom vyjadrení, nebolo skúmanie vhodnosti a nutnosti výchovných opatrení. Matka a priori nesúhlasí s akýmkoľvek názorom a postojom otca. Pokiaľ matka poukazuje na výsluch súdnej znalkyne Homolovej, táto znalkyňa nebola vypočutá v predmetnom konaní, ale v úplne inom konaní (o úpravu styku starých rodičov B. s mal. deťmi) a táto znalkyňa uviedla, že v danej dobe by bolo vhodné upraviť styk otca s deťmi a starí rodičia by v záujme reparácie tohto vzťahu otca s deťmi mali ustúpiť. Matka maloletých detí je teda tou osobou, ktorá zmarila účel a zmysel výchovných opatrení. Znalkyňa tiež uviedla, že je nevyhnutná dlhodobá intenzívna individuálna psychoterapia všetkých členov pôvodnej rodiny, teda rodičov aj detí, dlhodobá intenzívna rodičovská terapia a poradenstvo v certifikovanom pracovisku u rodičov a vybrané formy rodinnej terapie u všetkých členov širšej rodiny. Nutnosť zistiť skutočný stav aj cestou znaleckého dokazovania súd nadobudol na základe nim zistených skutočností ohľadom vzťahov v rámci rodiny. Teda nie na základe návrhu otca bolo vykonané znalecké dokazovanie, ale rozhodol tak súd prvej inštancie v záujme čo najlepšieho zistenia skutočností. Toto rozhodnutie v plnom rozsahu podporil aj kolízny opatrovník. Všetky znalecké dokazovania minimálne v civilných konaniach a to vrátane toho, ktoré bolo vykonané v samotnom

konaní /PhDr. Halašová/ v určení výchovných opatrení poukazuje na skutočnosť potreby výchovných opatrení pre matku, deti aj otca.

5. Krajský súd ako odvolací súd preskúmal vec v zmysle ust. § 65 a § 66 CMP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 CSP a dospel k záveru, že napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP zrušiť a vec podľa § 391 CSP vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie z týchto dôvodov:

6. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

7. S účinnosťou od 1. júla 2016 bol zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok zrušený a nahradený zákonom č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ktorý je s ohľadom na prechodné ustanovenia tohto zákona priamo aplikovateľný aj na konania začaté pred 01.07.2016. Preto je potrebné v čase rozhodovania o nároku štátu na náhradu trov konania aplikovať na rozhodovanie o náhrade trov konania, ktoré vznikli štátu zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok.

8. Keďže však Civilný sporový poriadok neobsahuje výslovnú úpravu práva štátu na náhradu jeho výdavkov, ktoré platil /t.j. či štát má právo na náhradu trov alebo nie, proti komu a za akých podmienok/ je potrebné o náhrade trov konania štátu rozhodovať za použitia článku 4 Základných princípov Civilného sporového poriadku, ktorý stanovuje, že ak sa právna vec nedá prejednať a rozhodnúť na základe výslovného ustanovenia tohto zákona, právna vec sa posúdi podľa ustanovenia tohto alebo iného zákona, ktoré upravuje právnu vec čo do obsahu a účelu najbližšiu posudzovanej právnej veci a ak takého ustanovenia niet, súd prejedná a rozhodne právnu vec podľa normy, ktorú by zvolil, ak by bol sám zákonodarcom, a to s prihliadnutím na princípy všeobecnej spravodlivosti a princípy, na ktorých spočíva tento zákon tak, aby výsledkom bolo rozumné usporiadanie procesných vzťahov zohľadňujúce stav a poznatky právnej náuky a ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít.

9. Odvolací súd je toho názoru, že CSP neobsahuje také ustanovenie, ktoré by upravovalo inú právnu vec čo do obsahu a účelu najbližšiu náhrade trov konania štátu a ktoré by tak mohlo byť analogicky aplikované pri rozhodovaní o náhrade trov konania štátu. Takým ustanovením nie je § 255, ktorý upravuje náhradu trov konania strany sporu, pretože ten nárok na náhradu trov konania viaže na úspech strany v spore. Ani pri analogickom použití tohto zákonného ustanovenia nemožno totiž z hľadiska náhrady trov konania štátu uvažovať o úspechu, či neúspechu štátu v spore. Rovnako tak nemožno ani analogicky aplikovať ustanovenie § 259, ktoré stanovuje, že ak pri dokazovaní vznikne povinnosť, ktorá je spojená s výdavkami inej osoby, má táto osoba tie isté práva a povinnosti pri ich uplatnení ako svedok /teda aj nárok na náhradu trov konania/. Toto zákonné ustanovenie upravuje pokrytie výdavkov spojených s edičnou a informačnou povinnosťou, a to v rovnakom procesnom režime, ako sú upravené výdavky svedka. Štátu /ani ako súdu prejednávajúcemu daný spor/ nevzniká pri dokazovaní žiadna povinnosť, ktorá by bola spojená s výdavkami.

10. Z uvedeného dôvodu, keď nie je možná ani analogická aplikácia niektorého existujúceho ustanovenia CSP na otázku náhrady trov konania štátu, je preto potrebné, aby konajúci súd prejednal a rozhodol otázku náhrady trov konania štátu podľa normy, ktorú by zvolil, ak by bol sám zákonodarcom, a to s prihliadnutím na princípy všeobecnej spravodlivosti a princípy, na ktorých spočíva CSP. Takýmto požiadavkám najlepšie vyhovuje norma, ktorá by stanovovala, že štát má podľa výsledkov konania proti účastníkovi konania právo na náhradu trov konania, ktoré platil a ak sú u niektorého účastníka konania predpoklady na oslobodenie od súdnych poplatkov, náhrada trov sa proti tomuto účastníkovi zníži o rozsah, v ktorom by mu súd oslobodenie priznal. Jedná sa v podstate o normu, ktorá je totožná s ustanovením § 148 ods. 1 zrušeného O. s. p., ktorá upravovala náhradu trov konania štátu. Takáto norma zodpovedá princípom všeobecnej spravodlivosti a princípom, na ktorých spočíva CSP a výsledkom jej aplikácie bude rozumné usporiadanie procesných vzťahov zohľadňujúce stav a poznatky právnej náuky a doterajšiu ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít.

11. V preskúmvanej veci z obsahu spisu vyplýva, že v predmetnom konaní sa otec detí v konečnom dôsledku domáhal uloženie výchovných opatrení, ktoré budú spočívať v tom, že sa všetci štyria podrobia dlhodobému intenzívnemu odbornému poradenstvu minimálne jedenkrát do týždňa v akreditovanom subjekte Orchidea nezisková organizácia so sídlom v Prievidzi s tým, že tento akreditovaný subjekt je povinný minimálne jedenkrát do mesiaca informovať súd o výsledkoch daného odborného poradenstva. Ďalej navrhol, aby súd uložil matke povinnosť priviesť mal. C. a mal. V. do akreditovaného subjektu a umožniť odborné poradenstvo v rozsahu a forme stanovenej odborným subjektom Orchidea nezisková

organizácia. Žiadal, aby súd uložil matke a otcovi povinnosť uhradiť náklady za služby poskytnuté akreditovaným subjektom Orchidea nezisková organizácia, a to každému v 1/2. Otec ďalej žiadal, aby súd rozhodol, že právo zastupovať C. a V. a právo spravovať ich majetok majú obaja rodičia. Dňa 24.06.2015 podal otec návrh na nariadenie znaleckého dokazovania, ktoré bolo následne nariadené a vykonané. Uznesením č. k. 26P/212/2014-520 zo dňa 09.11.2015 bola znalkyni PhDr. Marte Halašovej priznaná znalecká odmena vo výške 611,60 eur za znalecký posudok v predmetnej veci a táto bola uhradená vo výške 250 eur zo zálohy zloženej otcom a vo výške 361,60 eur z rozpočtových prostriedkov súdu. Okresný súd Trenčín rozsudkom zo dňa 02.10.2015, č.k. 26P/212/2014-500 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 30.03.2016, č.k. 5CoP/78/2015, návrhu otca mal. detí vyhovel. Následne súd prvej inštancie napadnutým uznesením uložil otcovi mal. detí povinnosť nahradiť štátu trovy konania štátu vo výške 361,60 eur, do troch dní od právoplatnosti napadnutého uznesenia, s odôvodnením, že vykonané dokazovanie a s ním spojené vzniknuté trovy štátu vo výške 361,60 eur v predmetnej veci bolo predovšetkým v záujme a iba na návrh otca. Súd prvej inštancie pri náhrade trov konania štátu analogicky postupoval podľa § 259 CSP.

12. Odvolací súd sa však vzhľadom na vyššie uvedené nestotožňuje so závermi ku ktorým dospel súd prvej inštancie. Ako už bolo konštatované vyššie, keď nie je možná ani analogická aplikácia niektorého existujúceho ustanovenia CSP na otázku náhrady trov konania štátu, je preto potrebné, aby konajúci súd prejednal a rozhodol otázku náhrady trov konania štátu podľa normy, ktorú by zvolil, ak by bol sám zákonodarcom, a to s prihliadnutím na princípy všeobecnej spravodlivosti a princípy, na ktorých spočíva CSP. Takýmto požiadavkám najlepšie podľa odvolacieho súdu vyhovuje norma, ktorá by stanovovala, že štát má podľa výsledkov konania proti účastníkovi konania právo na náhradu trov konania, ktoré platil a ak sú u niektorého z účastníkov konania predpoklady na oslobodenie od súdnych poplatkov, náhrada trov sa proti tomuto účastníkovi zníži o rozsah, v ktorom by mu súd oslobodenie priznal. Jedná sa v podstate o normu, ktorá je totožná s ustanovením § 148 ods. 1 zrušeného O.s.p., ktorá upravovala náhradu trov konania štátu. Ustanovenie § 148 O.s.p. platilo tak pre konanie, v ktorom vo vzťahu medzi účastníkmi prichádza do úvahy náhrada trov konania a v ktorom účastníci mali prevažne postavenie žalobcov a žalovaných, ako aj pre konanie v ostatných občianskoprávných veciach, v ktorých vzhľadom na povahu prejednávaných vecí nemožno hodnotiť úspech či neúspech účastníka vo veci, teda aj v tých konaniach, ktoré sú vecne oslobodené od súdnych poplatkov. V prejednáwanej veci vzhľadom na výsledok konania mal otec mal. detí v konaní úspech, keďže jeho návrhu bolo vyhovené, preto by teda mala byť na náhradu trov konania štátu zaviazaná matka mal. detí, avšak len za predpokladu ak nie sú u nej splnené predpoklady na oslobodenie od súdnych poplatkov, pričom nie je v danom prípade podstatné, že konanie bolo vecne oslobodené od súdnych poplatkov.

13. Na základe vyššie uvedeného odvolaciemu súdu neostávalo iné, než uznesenie súdu prvej inštancie zrušiť podľa ust. § 389 ods. 1 písm. c) CSP a v súlade s ust. § 391 ods. 1 CSP vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, aby bola zachovaná dvojinštančnosť konania a účastníkom konania nebola odňatá možnosť podať odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie.

14. V ďalšom konaní je súd prvej inštancie viazaný právnym názorom odvolacieho súdu a jeho úlohou bude opätovne rozhodnúť o náhrade trov konania štátu, pričom prihliadne na výsledok konania a posúdi splnenie alebo nesplnenie predpokladov na oslobodenie od súdnych poplatkov u účastníka konania, ktorý by mal byť na náhradu trov konania štátu zaviazaný, s tým že v odôvodnení rozhodnutia dá súd prvej inštancie odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom konania a svoje rozhodnutie riadne zdôvodní tak, aby bolo preskúmateľné.

15. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).